

นายศรีเมือง ทรรตุรานนท์ อายุ 81 ปี
Mr. Srimueang Taturanon Age 81

งานหัตถกรรม
เครื่องปั้นดินเผา

The Master Artisans of Thailand : Pottery

เครื่องปั้นดินเผา นับเป็นงานศิลปหัตถกรรมอันทรงคุณค่า สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณีในอดีตที่ผ่านมาของไทย โดยกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญจังหวัดนนทบุรีนับเป็นกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาที่มีเอกลักษณ์ด้านการสร้างสรรค์ผลงานลวดลายวิจิตร ซึ่งปัจจุบันนี้เป็นงานที่หาได้ยาก เหลือผู้ทำอยู่เพียงน้อยราย เป็นงานที่ควรคู่แก่การอนุรักษ์และสืบสานไว้ให้เป็นเอกลักษณ์อยู่กับชาวมอญเกาะเกร็ดสืบต่อไป

การอนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญา

นายศรีเมือง ทรุทรานนท์ เป็นผู้สืบสานงานมรดกทางภูมิปัญญาของการปั้นเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จากบรรพบุรุษมายาวนานกว่า 60 ปี นายศรีเมืองเกิดที่ตำบลเกาะเกร็ด โดยคุณพ่อเป็นเจ้าของโรงงานเครื่องปั้นดินเผา ทำให้นายศรีเมืองเห็นงานเครื่องปั้นดินเผามาตั้งแต่ยังเด็ก ยามว่างจะนำดินที่มีอยู่ในโรงงานมาปั้นเล่นเป็นภาชนะต่าง ๆ ด้วยความรักและผูกพันกับงานปั้นเครื่องปั้นดินเผา จึงได้หัดทำเรื่อยมาจนกระทั่งอายุประมาณ 25 ปี นายศรีเมืองจึงเปิดโรงงานเครื่องปั้นดินเผาเป็นของตัวเอง ทำงานประเภทครก อ่าง โอ่ง ส่งขายไปยังที่ต่าง ๆ

โดยเริ่มจากการฝึกฝนทักษะการปั้นแบบเรียบง่าย และฝึกฝนต่อเนื่องไปจนถึงการทำเครื่องปั้นดินเผาสลักลวดลายวิจิตร แต่ด้วยระยะเวลาของยุคสมัยและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้การใช้เครื่องปั้นดินเผาของเกาะเกร็ดไม่เป็นที่นิยมและชื่นชอบเหมือนในอดีต อีกทั้งราคาของวัตถุดิบที่สูงขึ้น บวกกับอายุของนายศรีเมืองที่มากขึ้นด้วยนั้น ทำให้นายศรีเมืองตัดสินใจปิดกิจการโรงงานเครื่องปั้นดินเผาลง ถึงแม้ว่ากิจการโรงงานเครื่องปั้นดินเผาจะปิดตัวลง แต่ต้องมีความรู้และภูมิปัญญาการทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญในพื้นที่เกาะเกร็ด ที่นายศรีเมืองได้ซึมซับมาจากครอบครัวยังคงอยู่ในตัวนายศรีเมือง โดยที่ไม่เคยจางหายไป

นายศรีเมือง จึงนำเทคนิคการปั้นเครื่องปั้นดินเผาควบคู่กับทักษะอันโดดเด่นของการสลักเสลาลวดลายบนเนื้อดินมาสร้างสรรค์ “เครื่องปั้นดินเผาลายวิจิตร” อันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเกาะเกร็ด สืบสานมรดกทางภูมิปัญญาพื้นบ้านนี้ไว้ให้คงอยู่

และการสลักเสลาลวดลายบนเนื้อดินที่วิจิตรงดงามที่นายศรีเมืองยังคงอนุรักษ์สืบสานเอกลักษณ์ลวดลายบนเนื้อดินเผาสีส้มนี้เอง กลายเป็นที่สนใจของผู้คนที่ได้มาเยือนเกาะเกร็ดจนถึงทุกวันนี้

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะเชิงช่าง

นายศรีเมือง ผู้ที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนเกาะเกร็ดในเรื่องฝีมือการทำเครื่องปั้นดินเผาลายวิจิตร ที่มีความละเอียด ประณีตอย่างสูง ผู้ปั้นดินให้เป็นดาวด้วยใจรักและผูกพันกับงานศิลปหัตถกรรมประเภทเครื่องปั้นดินเผาที่สืบทอดการทำงานมาตั้งแต่รุ่นคุณพ่อ โดยคงคุณค่าและรักษาเอกลักษณ์การทำเครื่องปั้นดินเผาแบบฉบับของตำบลเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ไว้อย่างน่าประทับใจ นายศรีเมืองจะใช้ทักษะเฉพาะตัวและความชำนาญในการวางแผน ออกแบบรูปทรงและลวดลายเครื่องปั้นไว้อย่างดีว่าส่วนใดของเครื่องปั้นจะตกแต่งด้วยลายอะไรจึงจะทำให้เกิดสุนทรีย์ในทางศิลปะ สอดรับกันในทุกส่วนขององค์ประกอบงาน ไม่มีลายที่ขัดแย้งกันหรือไม่สัมพันธ์กัน เพื่อสร้างคุณค่าให้กับงานเครื่องปั้นดินเผาแต่ละชิ้นที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้น

การสร้างงานเครื่องปั้นดินเผาของนายศรีเมืองจะพิถีพิถันตั้งแต่การเตรียมดิน นายศรีเมืองเลือกใช้ดินที่เนื้อละเอียด นำมาหมักไว้ 1-2 คืน จนโมดินออกมาได้เป็นดินเนื้อละเอียด นวดจนฟองอากาศหมด นำมาปั้นขึ้นรูปที่ได้มาตรฐานสัดส่วนสมดุลสวยงาม โดดเด่นด้วยลวดลายแกะสลักบนเครื่องปั้นดินเผาที่เรียกว่า “เครื่องปั้นดินเผาลายวิจิตร” มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สะท้อนความชัดเจนในลวดลายบัว ลายนก ซึ่งมีความละเอียดซับซ้อนของลวดลาย ลายบัวที่สร้างเป็นลายบัวคว่ำบัวหงาย 3 ชั้น ซ้อนด้วยลายนกที่ด้านในอีกชั้นหนึ่ง ศิลปะบนเนื้อดินที่ต้องอาศัยความพลิ้วไหวของลายแกะสลักอันละเอียดอ่อน จังหวะการกด การควักเนื้อดินที่พอเหมาะ เพื่อให้เกิดลวดลายที่ตระการตา หากเปรียบเทียบลวดลายที่เห็นอยู่ทั่วไป เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดฝีมือนายศรีเมืองสะกดตาในรายละเอียดที่ประณีตมากจนยากจะหาใครเทียบได้

ในอดีตจะใช้ไม้สลักที่ทำจากไม้ไผ่ หรือมีดปลายแหลม ปัจจุบันนายศรีเมือง สร้างอุปกรณ์ที่คิดหาขึ้นมาเอง อาทิ ใบ เลื่อย สายไวโอลินที่ขาด เสืออากาศทีวี หลอดน้ำ ความวิจิตรงดงามของลวดลายที่ นายศรีเมืองบรรจงตกแต่งนั้นได้แรงบันดาลใจจากการไปเยี่ยมชมตามวัดวาอารามเกิดเป็นจินตนาการลายมาจากหน้าบันโบสถ์ วิหาร ประตูโบสถ์ จากจินตนาการ ถูกถ่ายทอดมาเป็นรายละเอียดที่ซับซ้อนเกินคำบรรยาย ลายบัวแม้จะมีให้เห็นอยู่ทั่วไป หากแต่ความเป็นเอกลักษณ์ของ นายศรีเมืองจะมีความประณีต ความซับซ้อนมากกว่างานชิ้นอื่น เสริมลวดลายรักร้อยที่เชิงชั้นงาน ที่ขอบชั้นงานตกแต่งด้วยลายสร้อยคอหรือพวงมาลัย

ลวดลายที่แกะสำหรับตกแต่งเครื่องปั้นเกาเกร็ดมี 3 ประเภท ตามลักษณะของวิธีการแต่งลาย คือ ลายที่เกิดจากการขีด

หรือสลัก ลายที่เกิดจากการฉลุลายโปร่ง และลายที่เกิดจากการกดให้เนื้อดินนูนขึ้นหรือต่ำลงตามแบบของลาย สำหรับ นายศรีเมืองใช้การแกะลายด้วยการฉลุลายโปร่ง กล่าวคือ การใช้เครื่องมือที่เป็นวัสดุใกล้ตัวตักดินบางส่วนหรือเซาะดินออก หรือเรียกว่า “การควักลาย” เพื่อให้ลายสลักเด่นขึ้น เช่น ลายกลีบบัว ขาสিংห์ การสลักนี้จะต้องไม่ให้เครื่องมือนั้นติดดินเนื่องจากอาจทำให้ลายเสียหายไม่คมชัด จึงควรรอให้ดินหมาดเสียก่อน นั้นหมายถึง การสลักลายจะเริ่มขึ้นได้หลังจากเสร็จการปั้นไประยะหนึ่ง เนื้อดินแลดูไม่นิ่มไม่แข็งจนเกินไป เมื่อหมาดดีแล้วเริ่มสลักลายลงไปหากยังสลักไม่เสร็จในคราวเดียวต้องใช้ใบตองแห้งคลุมให้มิดชิด ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นใช้พลาสติกคลุมไว้ซึ่งได้ผลดีกว่า การสลักลายไม่จำเป็นต้องสลักจนเต็มเนื้อดินทั้งใบขึ้นอยู่กับว่าปั้นเครื่องปั้นดินเผาประเภทไหน หากปั้นหม้อน้ำ ควรมีการเว้นเนื้อดินผิวเรียบไว้เนื่องจากรักษามุมปัญญาในอดีต ที่ตั้งใจจะให้หน้าที่บรรจุสัมผัสมกับเนื้อผิวดินเพื่อให้หน้ามีอุณหภูมิเย็นตลอดเวลา คราวที่ลงมือสลักลวดลายจึงต้องเว้นส่วนกลางภาชนะไว้ โดยทำการขีดผิวให้เป็นมันเรียบด้วยหินขัดหรือลูกสะบ้าจากนั้นนำไปเก็บไว้ในที่ร่ม ไม่มีลมผ่าน คลุมด้วยพลาสติก เมื่อเครื่องปั้นแห้งดีแล้วจึงนำไปเข้าเตาเผาได้

บาตรน้ำมนต์ลายวิจิตร

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

ผลงานอันโดดเด่นที่นายศรีเมืองสร้างสรรค์ไว้ ได้แก่ งานเครื่องปั้นดินเผาประเภท บาตรน้ำมนต์ ที่กรวดน้ำ แจกัน เซิงเทียน กระจ่างรูป หม้อน้ำ โดยงานปรับประยุกต์จากหม้อน้ำเอกลักษณ์จังหวัดนนทบุรีโดยจะปั้นให้มี คอยาว ขาบาน ฝาสูง เพื่อใส่ลวดลายที่ละเอียดมากขึ้น สร้างคุณค่าที่โดดเด่นไม่เหมือนใคร

เอกลักษณ์ผลงานของนายศรีเมืองอยู่ที่ลวดลายอันวิจิตรที่ถูกสลักไว้บนงานเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งผลงานของ นายศรีเมืองนั้นจะต้องมีลวดลายอันประกอบด้วย ลายบัวคว่ำบัวหงาย 3 ชั้น ลายรักร้อย อีกทั้งยังได้มีการพัฒนา ต่อยอดสร้างสรรค์ลวดลายกนก และลายสร้อยสวมลายกนกล้อมรอบตรงส่วนปากของภาชนะเครื่องปั้นดินเผา เป็นลวดลายโบราณที่มีเพียงแค่นายศรีเมืองเท่านั้นที่ยังคงอนุรักษ์ลวดลายเหล่านี้เอาไว้ ซึ่งผลงานทุกชิ้น ของนายศรีเมืองนั้นขึ้นรูปด้วยมือ และบรรจุแกะลวดลายต่าง ๆ ด้วยตัวเองทุกขั้นตอน นับเป็นงานที่คงคุณค่า มีเพียงชิ้นเดียวในโลก

วิถีแห่งภูมิปัญญาในอดีต

งานเครื่องปั้นดินเผาของนครศรีธรรมราช นั้นถูกสร้างสรรค์ขึ้นตามแบบฉบับของ เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่ได้ถูกถ่ายทอด มาจากบรรพบุรุษชาวมอญ โดยเน้นผลงาน ที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาลายวิจิตร ซึ่งในอดีต ช่างปั้นนั้นมิได้ปั้นเพื่อการค้า แต่ปั้นด้วย ใจรัก ช่วงเวลาว่างว่าง แข่งขันกันสลัก เสลาลวดลายเพื่อประลองฝีมือ หรือ ตั้งใจประดิษฐ์ประดอยสลักลวดลายให้ เครื่องปั้นดินเผาเพื่อเป็นเครื่องบรรณาการ ให้แก่เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน ขุนนางต่าง ๆ และ พระสงฆ์ ซึ่งมีลวดลายที่ละเอียดประณีต งดงามเป็นพิเศษ ในพิพิธภัณฑ์มอญที่ เมืองเกาะลพบุรีจะเห็นเครื่องปั้นดินเผา ลายวิจิตรสวยงามประวิติแสดงการเป็น ของใช้ในราชสำนักของกษัตริย์มอญในอดีต สะท้อนถึงวัฒนธรรมที่ส่งผ่านภูมิปัญญา มายังชาวไทยเชื้อสายมอญที่อาศัย บริเวณเกาะเกร็ดมาเป็นเวลากว่าสองร้อยปี จวบจนปัจจุบัน

ความโดดเด่นของเครื่องปั้นดิน เผาลายวิจิตรนั้นคืองานที่ถูกสร้างสรรค์ด้วย ดินเหนียวธรรมชาติ เป็นงานเครื่องปั้นดินเผา ชนิดไม่เคลือบ ปั้นเป็นรูปทรงต่าง ๆ และ ตกแต่งด้วยลวดลายสลักที่ละเอียดและ ประณีต ในภาษามอญจะเรียกงาน ลักษณะนี้ว่า “เน็ง” มีความหมายถึง เครื่องปั้นดินเผาที่เป็นเครื่องบรรณาการ ที่มีลายวิจิตรงดงาม ซึ่งเน็งนั้นมีการทำ รูปทรงและลวดลายที่แตกต่างกันออกไป โดยรูปทรงที่นิยมทำ ได้แก่

1. ทรงก้นกลมคอสูง เป็น เครื่องปั้นดินเผาทรงหม้อน้ำที่สลักลาย วิจิตร ตรงขึ้นคอทุกชั้นประดับด้วยลาย กลีบบัวนูนเล็กคล้ายลายกระจิง ตรง ส่วนตัวของหม้อน้ำมีลักษณะกลมคล้าย บาตร ขอบปากของหม้อน้ำนิยมทำเป็น

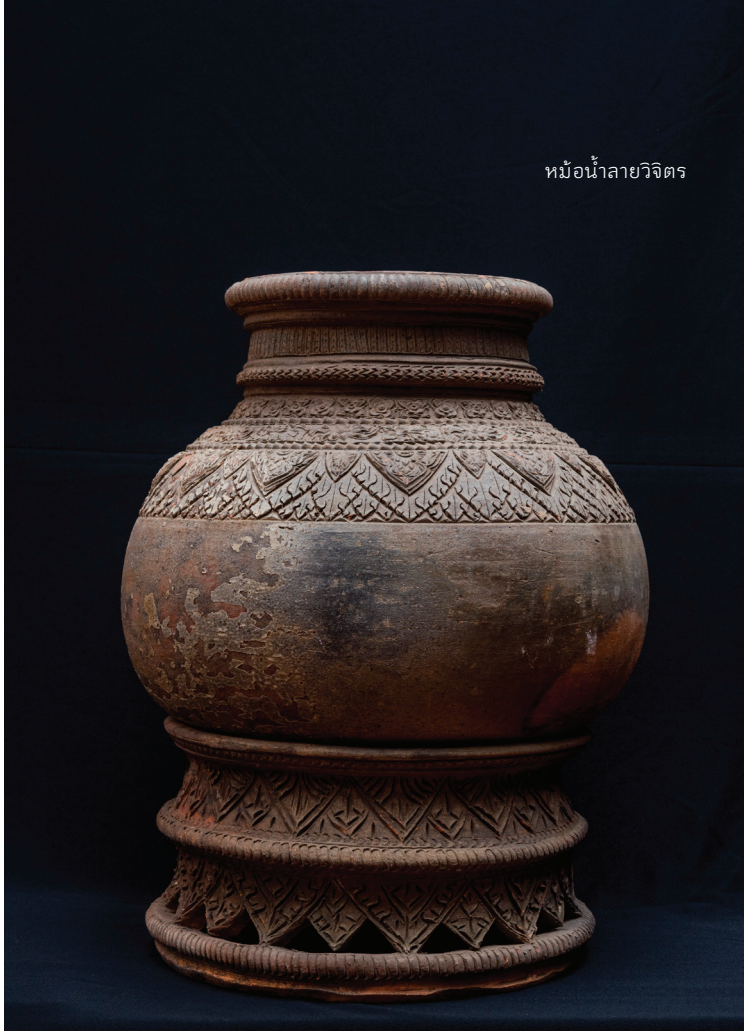
โอ่งก๊อก

ลายพวงมาลัยหรือลายพุ่มะยม ตรงส่วนที่ว่างใต้ขอบปากมักตกแต่ง เป็นลายพวงมาลัยวงคาตรอบคออีกชั้นหนึ่ง ซึ่งหม้อน้ำลายวิจิตรนี้ ภายหลังได้กลายมาเป็นตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดนนทบุรี

2. ทรงก้นกลมคอสั้น เป็นโอ่งน้ำลายวิจิตรตัวโอ่งมีลักษณะ แป้นไม่กลมเหมือนกับหม้อน้ำที่มีลักษณะคล้ายบาตรพระ

3. ทรงโอ่งสลักเอาใหญ่ เป็นโอ่งลายวิจิตรที่มีรูปร่างป้อม ก้นเล็ก โดยโอ่งทรงนี้ไม่นิยมทำชารอง เพราะเมื่อนำโอ่งไปตั้งบนชา รองโอ่งนั้นจะมีขนาดเล็กไม่ได้สัดส่วน จึงไม่นิยมทำเป็นชารอง

4. ทรงโอ่งสลักเอาคอด มีลักษณะรูปร่างส่วนบนคล้ายกับ ทรงโอ่งสลักเอาใหญ่ แต่แตกต่างกันตรงส่วนล่างนั้นจะทำเป็นทรง เว้าหรือคอดน้อย ตรงก้นโอ่งผายออก นิยมนำไปตั้งบนชารอง เพราะ จะทำให้งานดูโดดเด่นสวยงาม

5. ทรงโองสลักทรงสูงเอวคอด โองทรงนี้นับเป็นโองสลักลายวิจิตรที่มีรูปทรงงดงาม มีการออกแบบให้ได้รูปทรงโค้งเว้าสวยงามตั้งแต่ส่วนฐานรองไปจนถึงส่วนยอดสุดของฝา ประดับตกแต่งด้วยลวดลายกลีบบัวคว่ำตรงส่วนเอว กลางกลีบบัวมีการประดับตกแต่งด้วยลายเทพพนม โองทรงนี้นิยมนำท่อน้ำมาติดโดยการเจาะรูตรงส่วนล่างของโอง จึงเรียกโองทรงนี้ว่า โองก๊อก

เครื่องปั้นดินเผา ลวดลายวิจิตรนี้ถูกปั้นขึ้นด้วยช่างปั้นที่มีทักษะเชิงช่างชั้นสูง โดยการปั้นงานประเภทนี้จะใช้เวลาในการปั้นที่ค่อนข้างนานกว่างานเครื่องปั้นดินเผาทั่วไป จึงทำให้ในปัจจุบันไม่ได้เห็นงานประเภทนี้มากนัก จากยุคอดีตที่เครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพที่หล่อเลี้ยงครอบครัวมายาวนาน จนมายุคที่ภาชนะพลาสติก หรือวัสดุที่ใช้เทคโนโลยีสร้างขึ้นอย่างรวดเร็ว และทนทานเข้ามาแทนที่ ทำให้ในวันนี้จากรุ่นคุณพ่อของนายศรีเมืองที่เคยทำโรงงานเครื่องปั้นดินเผาอยู่บริเวณริมแม่น้ำต้องปิดตัวลง คงสืบทอดไว้แต่วิชาภูมิปัญญาแห่งมรดกของบรรพบุรุษในการสร้างสรรค์เครื่องปั้นดินเผา เกาะแกรีดที่งดงามติดตัวรุ่นลูกอย่างนายศรีเมืองมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ในปัจจุบัน รูปแบบการใช้งานของเครื่องปั้นดินเผา เกาะแกรีดเปลี่ยนไปสู่การปั้นขึ้นเพื่อจำหน่ายเป็นของที่ระลึก ของกำนัล เช่น หม้อน้ำสลักลายวิจิตร กระจุกขมิ้น โคมไฟ กล่องใส่กระดาษขลุ่ย ภาชนะใส่อาหาร ชั้นน้ำดินเผาสลักลาย ภาชนะใส่เครื่องหอมหรือกำยานหรือน้ำมันหอมระเหยต่าง ๆ ของตกแต่งสวน และของแต่งบ้านอื่น ๆ รวมถึงของใช้สำหรับพิธีทางพุทธศาสนา เช่น หม้อน้ำมนต์ บาตรพระดินเผา บาตรน้ำมนต์ กระจ่างรูปดินเผา เป็นต้น

นวดดินไล่ฟองอากาศ

ขึ้นรูปเครื่องปั้นดินเผา

นำไปตากแห้งในที่ร่ม

ตกแต่งสวดลาย

กรรมวิธีและขั้นตอนการทำงานเครื่องปั้นดินเผาหลายวิจิตร

นำดินละเอียดที่ได้มาหมักไว้ 1 - 2 คืน เพื่อให้ดินยุบ นำไปปั่นจนได้โคลนชั้น ๆ จากนั้นนำไปกรองด้วยตะแกรง 3 ชั้น อดดินใส่ถัง แยกน้ำและเนื้อดิน นำดินเข้าเครื่องไม่จนเป็นเนื้อเดียวกัน

นวดดินเพื่อไล่ฟองอากาศ สมัยก่อนการนวดดินนี้จะใช้ควาย 6 ตัว ย่ำดินระหว่างย่ำต้องคอยรดน้ำเพื่อให้ดินนิ่มและผสมเข้ากันได้ง่ายควายจะไม่เหนื่อยมาก ขั้นตอนการย่ำดินตอนควายย่ำนี้จะผสมทรายเข้าไปด้วย เพื่อให้เครื่องปั้นมีความแกร่งไม่ร้าวง่าย

เตรียมดินที่ใช้ในการขึ้นรูปเครื่องปั้นดินเผา คือ การขุดดินหรือการตักลอนมอญ เรียกว่า “ตักกลอน” กลอน ภาษามอญแปลว่าวงเหลี่ยม ซึ่งลักษณะที่ขึ้นรูปมีลักษณะคล้ายวงเหลี่ยม โดยทำดินเป็นท่อนกลมยาว เนื่องจากการขึ้นรูปเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกิร์ตจะขึ้นด้วยวิธีขดดิน (Coiling) นำดินมาขดเป็นรูปทรงกระบอก

ขึ้นรูปเครื่องปั้นดินเผา ช่างปั้นจะใช้ผ้าชุบน้ำแต่งขึ้นรูปหุ่น ในอดีตต้องใช้สองคนในการขึ้นรูป คนแรกคือช่างปั้น คนที่สองคือคนหมุนแป้น ซึ่งเป็นลูกศิษย์ช่างปั้น ปัจจุบันหันมาใช้แป้นหมุนไฟฟ้า สามารถปั้นได้เพียงคนเดียว

เครื่องปั้นที่ปั้นได้ตามรูปทรงที่ต้องการเสร็จแล้ว นำไปตากให้แห้งในที่ร่ม ไม่นำออกตากแดด หรือตากแค่ว่าพองหมาดสำหรับเครื่องปั้นขนาดเล็ก แล้วนำไปตากในโรงปั้นต่อ เนื่องจากหากตากแดดจนแห้งจะทำให้เครื่องปั้นบิดเบี้ยวเสียรูปทรงได้

ชุดหรือตกแต่งผิวภายนอกและภายในให้เรียบร้อยในขณะดินหมาดด้วยไม้ชุดหรือเหล็กชุด หากเป็นโถ่งจะขัดให้มีผิวเรียบด้วยลูกสะบ้าหรือหินให้เงางาม

นำเครื่องปั้นดินเผามาตกแต่งสวดลายวิจิตรตามต้องการ ด้วยการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นายศรีเมืองคิดค้นขึ้นเอง เช่น สายไวโอลิน ไม้จิ้มลูกชิ้น ใบเสื่อ นำมากรีดหรือชุดเป็นลวดลายต่าง ๆ ได้แก่ ลายกนก ลายบัวคว่ำ ลายบัวหงาย ลายรักร้อย จากนั้นจึงนำไปเผาจนได้เป็นงานเครื่องปั้นดินเผาสีส้มอิฐสวยงาม

การส่งต่อภูมิปัญญา เพื่ออนุรักษ์ สืบสาน

นายศรีเมืองได้ถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะให้กับคนในชุมชนเนื่องจากองค์ความรู้งานสร้างเครื่องปั้นดินเผาต้องอาศัยเวลาต่อเนื่องยาวนาน โดยเริ่มจากให้ผู้เรียนหัดปั้นให้ได้รูปทรงทั้งดงามก่อน จึงค่อยมาเรียนรู้เรื่องการแกะสลักลาย การถ่ายทอดการแกะสลักนายศรีเมืองไม่ได้สอนลวดลายไม่กำหนดตายตัวเนื่องจากอยู่ในจินตนาการของแต่ละบุคคล เด็กรุ่นใหม่ ๆ บางคนเรียนไปสามารถออกลวดลายที่แปลกใหม่ออกไป สวยไปคนละอย่าง โดยการแกะลายแต่ละคนสามารถหาเครื่องมือที่ถนัดมือและสะดวกในการสร้างลายได้ตามความสะดวก ที่สำคัญต้องหมั่นฝึกฝน และไม่ย่อท้อในการทำงาน ๆ ต้องใช้ความเพียรและอดทน เพื่อสืบสานงานเครื่องปั้นดินเผาให้เดินต่อไปในอนาคตได้

ในปัจจุบันนี้ ในทุก ๆ วัน นายศรีเมืองในวัย 81 ปี ยังคงสาธิตขั้นตอนการแกะสลักลวดลายบนงานเครื่องปั้นดินเผาให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนเกาะเกร็ดได้เห็นในภูมิปัญญาโดยไม่รู้สึถึงความเหน็ดเหนื่อย นายศรีเมือง ยังนั่งสาธิตการแกะสลักลวดลายต่าง ๆ อยู่ในทุก ๆ วัน เพื่อสืบสานและส่งต่อภูมิปัญญาการแกะสลักลวดลายให้แก่ผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษาเรียนรู้ นั่นเพราะท่านคือผู้ชำนาญการแกะสลักลวดลายบนเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดที่ได้รับการยอมรับในฝีมืออันเป็นที่สุดจวบจนทุกวันนี้

“งานเครื่องปั้นดินเผานี้มีตั้งแต่อดีต มีการสร้างลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะเกาะเกร็ดไม่เหมือนที่ใด งานนี้เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีปัญหาพื้นฐานต้องการให้งานนี้ยังคงอยู่ไปได้อีกนาน ๆ เพราะว่าทุกวันนี้ตัวเองมีแต่จะแก่ลงไป เครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่ปั้นไม่ไหวแล้ว เน้นในด้านการแกะลวดลายให้จิตรเป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็นเพื่อต่อยอดมูลค่าผลงานให้ทวีคูณยิ่งขึ้น”

“การทำงานนี้ต้องอาศัยเวลา และต้องอดทน บางคนปั้นแล้วเขาออกมาแตก อาจถอดใจการทำงานด้วยใจรักจึงเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งต้องอาศัยความสามารถเฉพาะตัวสูง ใครมีความสามารถที่ฝึกทักษะนี้แล้วจะไปต่อยอดได้อีกไกล ๆ ก็จะเป็นเรื่องที่ดีมาก จากเนื้อดินต่อยอดให้เป็นดาว ทุกอย่างล้วนถูกผลักดันด้วยความตั้งใจ พยายามที่หล่อหลอมเนื้อดินสู่รูปทรงที่งดงามผลงานลวดลายที่ประณีตวิจิตร เพื่อคงไว้ซึ่งคุณค่าเหนือกาลเวลาแห่งอัตลักษณ์ของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดสู่รุ่นต่อไป”

“การปั้นดินให้เป็นดาว คือ ความภูมิใจในการอนุรักษ์มรดกของบรรพบุรุษชาวเกาะเกร็ด”

ศรีเมือง นรสุรานนท์

